

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D.P.B.

Coll. No. 705

Title Jatakālonkāna.

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 705 Subject : Jyotiṣa śāstra

Title : Jātakāṅkāra

Author : Gaṇeśa Scribe : —

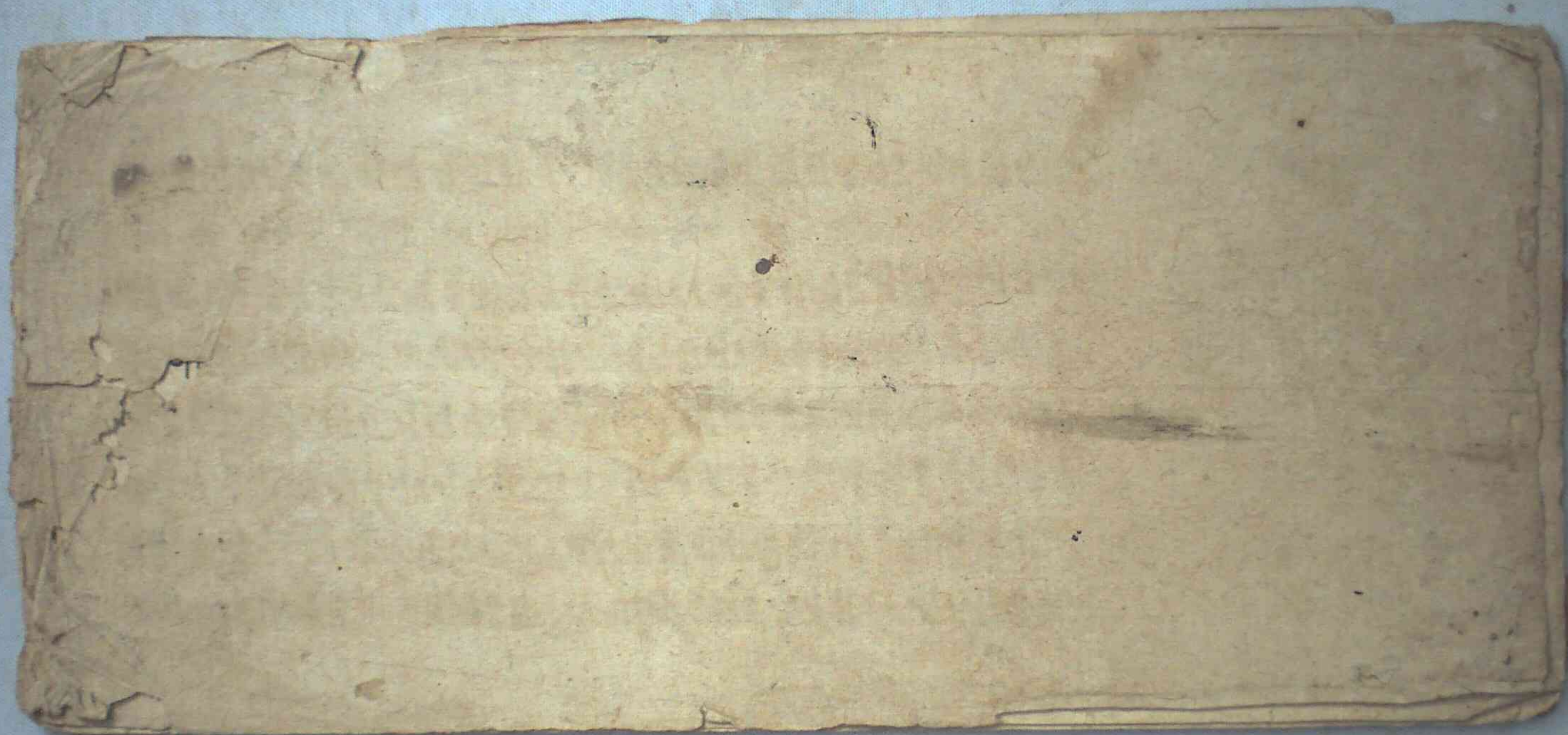
Date of the work : — Date of the Ms. : v.s. 3958

Place of the work : — Place of the Ms. : —

Size : 10" by 4.5" Extent : 16 foll.

Language : Sanskrit Script : Devanāgarī

Remarks : —

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ सानंदं प्राणिपत्यसिद्धिदं नृलंबोदरं भारतीश्रूयादिग्रहमंडलं निजगुरुं भक्त्या
 स्तुतुं चेच्छित्तमूयेषामं क्रियारोहं स्मरणतो नानाविधाः सिद्धयः सिद्धिं यांति तद्यु प्रयांति विनयं प्रत्युद
 हं लब्ध्वा ॥ १ ॥ यत्पूर्वं परमं शुकाय गालितं मज्जातकं फकिं कद्रुपंगुलतमं तदेव विशदं कर्वे गणेशो म
 जो देवज्ञः सुतसंयशः सुखमतिः श्रीहर्षदंस्त्रधरावृत्तेश्चरुणं शुभायनपदं श्रीमच्छिवा नुज्ञया ॥ २ ॥ श्रूयांसः
 संतिष्ठौ निजपरमाधियाशालिनः शास्त्रगुंफे संख्यावंतस्तथापि प्रचुरपरगुणैस्तोषवंतो जवंति पद्मापीयू
 प्ररंभासुरतस्तज्जनकश्चंद्रतः सप्रमोदः सारं रत्नाकरोपि ब्रजतिदिनितरां किं नृदिंसरस्वान् ॥ ३ ॥ १

तनु धन तरु सुहृत् सुत रिषु ज्ञाना मृत्युः धर्म कर्म आय व्यय

देहं दृष्ट्वा पराक्रमौ सुखमुतौ शत्रुः कलत्रं मृतिर्भायं रात्र्यपदं क्रमेण गदितालाभयौ लयनतः भावाद्वा

दशतत्रसौख्यशरणं देहं मते देहिनां तस्मादेव शुभाशुभाख्यफलजः कार्यो बुधैर्निर्णयः ॥ ४ ॥ ॥ त्वं मं सृतिस्तथांगं
 तनुहृदयवपुः कल्पमाद्यंततः स्वं कोशार्थाख्यं कटं बंधनमथ मम हज्जभ्रातृदुश्चिख्यमंशं ॥ ५ ॥ अंबापातालतूर्यं हिबु
 कटुसुहृद्वाहनं यानमंशं ॥ बंधाख्यं चांबुनीरेजत्नं मथ तनयं बुद्धिविद्यात्मजाख्यं ॥ ६ ॥ वाक्स्थानं पंचमं स्यात्तनुजं
 मथ रिषु देष्यवैरिस्तथाख्यं षष्ठं जौमित्रमस्तं स्मरमदनमदद्यूनकामाभिधानं ॥ ७ ॥ रंध्रायुस्त्रिदशमं निधनलयपदं
 चाष्टमं मत्पुत्रं चतुर्गुर्वीर्यं धर्मसंज्ञं नवमं मिहशुभं स्यात्तपो मार्गसंज्ञं ॥ ८ ॥ दाता ताज्ञमानकमासिदगगननभोद्योम
 मेष्टरणाख्यं ॥ मध्यं व्यापारमृत्तुर्दशमं मथ नैवंत्वागमं प्राप्तिमायं ॥ ९ ॥ ॥ अद्यंतं त्वं कलत्रं दशमं मिह बुधैः केद्रुमुक्तं त्रि
 कोणं पुत्रं धर्मोख्यं पुत्रं पणफरमुदितं मृत्युलाभात्मजाथं ॥ १० ॥ ॥ धर्मं चापौक्तिमाख्यं धर्मैरेषु मद्रजं कटकाख्यं किं दं

चैतच्चातुष्टयं स्यात्त्रिकमिदं गदितं वैरिरिष्कांतकारयं ॥ ॥ चंद्रज्योतिरिति जारं वीडुत न यौगुर्विडुत्तर्याः क्रमाच्च
 क्रीकौरिविचंद्रमितनयाज्ञाकीमितहौमताः अर्कोदेः युरुदः समाअथबुधः प्रवेदिशुकार्कजौभोमाचार्ययमाय
 मः ऊजगुहृष्ट्यः परेवैरिणः एतृतीयदेशमेतदो नवेमपंचमेष्टं बुनिकुमाधरणवृद्धितः स्मरदृढंततः पश्यति ॥ ऊजः सि
 तं बुधोरांशोरविबुधोमितस्माभुतो गुरुयमशनीगुरुवृवनपाइमेष्टतः ॥ १० ॥ ह्यैः पद्यैर्गुफिते स्फुरितोषे लंकाराख्ये जातके मंतु
 लेष्टमिन् संज्ञाध्यायः श्रीगणेशेन वृत्तैर्वर्ण्यैर्दिग्भिः संयुतो यं प्रणीतः ॥ ११ ॥ ॥ इति गणेशविज्ञातकालंकारे संज्ञाध्यायः प्रथमः ॥

२

अकाननसरोरुहाजलितमत्रभूमीतलेफलं परमसुंदरं सकलमाकलय्याधुना ॥ ब्रवीमि तनुभावतः प्रवरदैववितोषदं यदत्र
 ममचापलं किमपि तद्ममध्वं विदः ॥ १ ॥ देहाधीशः सपापोथय रिपुपृतिगयेन दादेहसौख्यं न स्याज्जंतोर्निजहैद्यय रिपुपृतिपस्त
 फलस्यैव कर्त्री ॥ शूत्रौ चेक्रूरखेटस्तनुसदनपतिः स्त्रीयवीर्येण हीनो नानातंका ऊलः सन्व्रजति हि मनुजो याधिमाधिप्रकोपं
 रात्रं गाधीशः स्वगेहे बुधगुरुकविभिः संयुतः केंद्रगोवा स्वीयेष्टि तं गेस्वमित्रे यदि शुभमवने वीक्षितस्तस्वहृयः स्यान्नं पु
 ण्यशीलः सकलजनभृतः सर्वसंपन्निधानं तानी मंत्रीचसूयः सुरुचिरनयनो मानगोमानवानां ॥ २ ॥ ज्येष्ठेष्टयाते खलखवर
 हलनाथे रवींद्रगंतस्थान संस्थावथ दिवस निशानाथयोर्धनपायी ॥ ३ ॥ अथीजमातुष्ट्यादयमुपगतो यामिनीशामनस्वी
 स्यादंधो दुष्टकर्मा परमवनरतः सुरुषः क्षीणकायः ॥ ४ ॥ अथ कोशाधीशः स्वराशौ सुरगुरुसहितः सर्वसंपत्प्रदः स्यात्केंद्रे वाथविके च

नवतिदिमनुजः केशभाक् द्रव्यहीनः। सांख्ये शौचे त्रिकलौकवितनुपयुतो स्यात्तदनेत्रहीनश्चंद्रः पापेन युक्तो धनमवनगतः शुक्रयु
 येत्रहीनः। पञ्चकः सेंडुलिकल्लेजनुषिनिशिनरः। शत्रुयादंधकत्वं जन्मांधः सार्कशुक्रस्तनुसदनपतिः स्यात्तदानीमनुष्यः। एवं ता
 नानुजांबासुतनिजट्टिणील्लाननाथाः। स्त्रिताश्चेदादेस्यंतत्रेतेषां प्रवरमतिपुतैरंधकत्वं तदानीं। द्वात्रिंशत्स्थाने शभौ मौयपरिषु
 निधनस्तानगोबंधुहीनः। स्वस्तेत्रेसौम्यदृष्टे सरुजनवनपेमानवः स्याच्चतुर्धा। केंद्रस्तेबंधुसौख्यं शुभविदग्गयुते स्याददध्नं न
 राणां पापैश्चेदयथैतन्नदनुनिजधियाज्ञेयमिच्छं समस्तं। ७। पातालेनाः स्वराशौ शुभविदग्गयुतो नाग्यनाथेन युक्तः सामंतः स्या
 त्ततश्चेत्सुरपतिगुरुणा वारुनेशस्तनुच्छः। मंदश्चो राजस्यस्तदनुवद्विबुकाधीश्वरो लाभसंस्थो यानं पश्यन्नराणां निबद्धमभिम
 तं वारुनानां प्रदत्तोऽसौ। स्वस्तेत्रेसूर्यनाथस्तनुपतिमदितः स्यादकस्माद्गृहासिः। मौलद्विबुहजिह्वादि तरट्टगश्चेद्गृहालभयोगः।

3

सुश्रादेस्यंतः कनित्रीजनकपुतवधूबंधुमित्रादिकानां। इच्छंतस्थानगामीशिरसिदिनमणिश्चानने शीतमानुः। कंठेभूमीतनूजो
 हृदि शशितनयो वाक्यतिर्नामिस्त्रे। १७। नेत्रे दृष्टे च शुक्रे दिनकरतनयः स्यात्तदेवाधरे चेत्केतुर्वा सेंदिकेयस्तदनुतनुपति
 र्नामविच्छेत्तसंस्थः। आभ्यामालोकितः यन्मवतिदिकविविच्छानगो वा तदानीं नेत्रे रोगीनरः स्यात्प्रवरमतिपुतैर्हौरिकैर्ह
 यमेवं। १८। षष्ठे शोलनयातेन वतिदिमनुजो वैरिहंता धनस्तेषु त्रापार्थेऽतिदृष्टः सरुजनवनगेनामः। स्वाकरः स्यात्ताना
 मिच्छाने च रोगी तनुनिधनपती शत्रुभावस्थितौ नानेत्रे वामे तरे स्यादयुरक्तनगुरुः सूर्यजस्त्वघ्निरोगी। १९। दंते दंतच्छ
 देवा ऊमुदपतिरिषुः संस्थितः। षष्ठभावे केतुर्वालयनाथः ऊजबुधमवने संस्थितः। कापि दृष्टः। स्वेन प्रत्यर्थिना वा भवति उ
 नुषिचेदयनार्धे स रोगी सौभ्रमी सूर्यपुत्रो यदि रिषु गृहगौतनवः स्याद्गृहो नु। २०। प्रालेयां शौरिषु स्तेषु सखजखगसहिते

मानवो रोगवास्यात्कुरैर्निःपीडितश्चेन्ननुसदनगतः शीतरश्मिस्तदानीं। कुरैर्कंशलयस्ते यदि शुभविहगैर्नैहिरोगवान्
 स्यात्तस्मिन्काद्यालयस्ते कजगुरुकविभिर्नैहिरुतद्वेदेवा। २१। कुंलने स्वीयतुंगेरिधुनवनपतौ वीहिते सन्नो गैरंगे नूनं नरा
 णामरिजनवशातः स्याद्दोषरूपः। रिफस्त्वनस्ति ते वेदरिसदनपतौ सिंदिका पुत्रयुक्ते किं वा सताश्च युक्ते परगृहवसति
 नीचवृत्तिर्नरः स्यात्। २२। यावंतो वा विदंगा मदनसदनगात्राकावेशदृष्ट्या स्तावंतो नुर्विवाहात्त्वय्युमातिमता हेयमिच्छं
 दंबो कार्यो होरागमहौरधिकबलवतां स्वेचराणां हियो गदादेशस्तत्रवीर्यं। विविधकुचुवा मंगदिक्रौलसंख्या। २३। के
 स्ते वात्रिकोणे यदि खलु टरिणी कारकाख्या न भोगाः कामार्थे शोनिर्ह्यपरिणयनविधिः स्यात्तदानीं नुरेकः। जायाधीराः कुं
 बाधिपतिपुत्रश्चेत्त्रिके गर्दिताख्यैर्विज्जिः शुक्रयुक्तो नियतमिह भवेत्तावतीनां विरामः। २४। लनस्ते सप्तसप्तौ दिनपतित

नये कामगेऽथार्कमंदौ घूने चंद्रे न भस्ते न च यदि गुरुणा लोकिते न प्रसूते। दृश्ये देमित्रमंदौ विषिसितकिरणः स्ते शुभैर्नैहिनो नो
 सूते दृष्टे न लर्हे यदि कुजरविजौ गर्जिणी स्यात्तदानीं। २५। रंध्रस्त्वनस्ति तावास्ति रजवनगताः शुक्रवागीरासौ स्याः रुद्राणां कर्म
 णानाभवति हि नियतं कारकः स्तथभावः। बाल्येऽः स्वीनः स्यान्निधनगृहपतौ लानसंस्ते सुखी स्यात्तथात्मापेत्तमायुः शुभर
 गसाहिते दीर्घमायुर्नराणां। २६। कुर्यादायुर्गृहेशः खलखगयुगरि प्रांत्यसंस्ते लमायुश्चेत्तथाधीरायुक्तो निधनमवनपः स्व
 मायुः प्रदेते। रंध्रस्ते वाचिरायुस्तदनु रविपुत्रा तत्र तद्वत्प्रदेशः। कोशस्त्वनस्ति ते जनुषिदिमनुजो वैरवान् तत्करः स्यात्। २७।
 आयुर्देहाधिनाथो निधनरिपुगतौ हीनवीर्यौ प्रसूतो संशामे कीर्तिशेषं व्रजति बलपुतौ नौ पदा तज्जयाप्ति। शुकेणां दोलिका
 यास्तनुपविधुयुतो वाहनस्त्वननाथो मूर्त्तौ दंतावले दैरथगुरुसहितः स्यात्तु योगंधवादैः। २८। भाग्ये शोलनवृत्ती सुरपतिगुरुणा

लोकि तो रूपवंधोल नखो वारुने शोन वमपतिरुभौ पश्यतश्चे स्वगे हं। सर्वा सा मास्यदं स्यान्मनुज इह नरासंपदां वारुनें प्रो रंध्रस्थानस्ति
 तश्चे प्रजतिरिमनुजो भाग्यराहित्यमेवा ॥ १९ ॥ दीनानां वारुनानां तदनुचपलता प्राप्तिरेवं नराणां हेया दोरागमज्ञैरथ न वमपतौ लान
 गेराज वंधू ॥ दीर्घा पुर्धर्मशीलस्तदनुधनवधुर्वाहने शाः स्वगे हेधर्मशील न वती ननु विषयदिगजाश्वासि सिंहासनानां ॥ २० ॥ योगानां स्या
 दमीषां प्रवरबल युतो यो धिपस्तदशायां लक्ष्मिश्चांतर्दशायामथ गुरुगुणौ वारुनाधीरा युक्तौ। केंद्रेयाने त्रिकोणे त्वथ कविपुरुष
 वारुनस्थाने गोवा भाग्याधीराः स्वराशौ न वति नरपतिर्वाह न धू र्नाथः ॥ २१ ॥ कर्मस्ते हे त्रिविंता त्रिक न व न गते सौख्य विंता मरीजे
 वागीशेयान विंता दूषा वसन कृति न वा चामर छत्र विंता। प्रालेयां शौसिते स्यादथ मदन गते वाक्यतौ पुत्र विंता संतान स्त्रानयाते
 हिमकरतने ये बुद्धिजात त्रिकोणे ॥ २२ ॥ मार्तें उता त वंधोरथ सुत न व म धून गे दान वे ज्ये या त्र विंता नराणां मथ न व म सुते प्रन

जावासवे ज्ये। कर्माधीशो विवीर्यो यदि जनुषित दा सर्व कर्मास्य दं नो गे हे स्वीये यदा सौ शुभ विरुग युतो मानवो मानशीलः ॥ २३ ॥ लाने
 केंद्र त्रिकोणे तनुनिधन नमः स्त्रानपाः संस्थिताश्चे दीर्घा युः पापखेराः पण फर दिबुक स्त्री स्थिता मध्यमा युः। दीना युः प्रोक्त मे ये यदि
 जनुषि नृणां स्युस्तदा योक्ति मस्त्वारंध्रस्थान स्थितानां तनुपति गगन स्वामि सूर्यात्मजानां ॥ २४ ॥ यो दीनस्तदशा युस्त्वथ निज न वने ध
 र्म कर्मात्मजेशाश्चे स्युस्तेषां दशायां बहुल बल वशा धर्म बुद्धिर्नराणां। हानिः स्यादथ यारौ तनुनिधन पती भातु पुत्रेण युक्तौ स्याता
 स्वर्मानुवावे ननु वशि विना तदशायां व्रणाः स्युः ॥ २५ ॥ याने रास्तत्र संस्थे यदि न वति तदायान देतु मृतिः स्याच्चौरा दशस्त्रेण विंता
 न व म न व न तो भाग्यजाता विधेया। यो मो नृपाल नृषा वसन हय म हत कर्मणां प्राप्ति विंता लान स्त्राने ॥ तिलानां य य निधन दृष्ट
 कल्पवाणां विधेया ॥ २६ ॥ लन स्तेरि फनाथे न वति सुव नो मानवो इपका स्यात्स्वतोऽकार्पण्य बुद्धिर्बहुतर पशुमान् ग्रामयुक्तः

सदास्यात्तर्धमेतीर्थावलोकीबहुलदृष्टमतिः क्रूरपुकेचपापीमिथ्याकोशांतस्तस्यात्रियतमिदमतोरेयमेवंसुधीनिः॥३॥ हृद्यैः प
 द्यैर्गुणितैस्त्रितोषेर्लंकाराख्ये जातके जातके मंजुलेऽस्मिन् भावाध्यायः श्रीगणेशेन वर्यैर्दत्तैर्युक्तः शैलरामैः प्रणीतः ॥ ३॥
 इति जातकालंकारे भावाध्यायः ॥ २॥ ॥ ब्रह्मधीना योगाः सदसदनिधाना न निमतान्ततो योगाधीनं फलमिति प्रमाणैः समुदितं
 अतो वस्ये योगः सकलगणकानंदजनकाश्चकस्यास्योद्धृतं मतमिदं विलोक्यातिरुचिरां ॥ ॥ रुक्मेशः श्रीलक्ष्मीर्यः सुतनवम
 गतो मानवो मन्थुमाचैराशीशे सांगनाथेरिउनिधनदृष्टांत्यगेऽर्बलः स्यात्तर्धमदेष्याश्च नाथाः खलखवरयुताः स्थानके का
 पिसंस्थलैर्दृष्टाः स्यान्तदानीं परखरुषरता सुंदरी तस्य पुंयः ॥ १॥ मातृस्त्वनुस्ति तौ वै ऊजविधुसहितौ षष्ठरंध्राधिनाथौ स्यातां यस्य
 प्रभूतौ भवति खलु नरस्त्वय जात सदा नीं कापि स्थाने स्थितौ स्तः कलुषखगयुतौ भाग्यषष्ठाधिनाथौ चेदेवं राहुणा वातदनुचमिति

नासंयुता वच्यतातः ॥ ३॥ अर्कात्कर्मगतं च तात भवनं मातुश्चतुर्थं विधोर्भौमा वक्रिष्टुं तु बंधुभवनं जाया चतुर्थं विधात् ॥ अंतानं गुरुपं
 वमं भृगुजनेः षष्ठं दृष्टं मातुलं पीडाचाश्च मनं शनेर्निगदितं होरा प्रकाशे बुधैः ॥ ४॥ युक्तौ मंदेन श्रद्धादथ भवति विद्वैश्यतो भास्करे
 एतन्ना जातः सितेन त्रिदशपगुरुणा भूमिदेवात्सूतः ॥ दैत्ये शो ज्यौ स पापौ मदनरिपुधनस्तान गौवै रस्त्रीगामी यो मारिपौ
 स्तो गगनभवनगौ तस्मिन् चारतः स्यात् ॥ ५॥ सूत्रीशः पापयुक्तो धनसदनगतश्चेत्तदा स ज्ञानस्त्रीसंयुक्तस्तस्मिन् तास्या बलविद्ग
 युताः कामरात्रुस्वनाथाः ॥ कोशस्था तद्वेदे वं फलमिति विविधं भ्रातृपत्न्योश्च पित्रोः स्थाने शः कापि भावे तनुपतिमहिताश्चेत्सुमान
 यजातः ॥ दालनाधीशं दुपुत्रौ हितितनयनिशानायकौ कापि संस्थौ युक्तौ स्वर्भानुना वा भवति हिमनुजः केतुगश्चेत् ऊष्णी आदि
 त्यो भौमयुक्तस्तदनुशानिपुतोरक ऊष्णव्य ऊष्णी साकोलनाधिनाथो यय रिउनिधनस्तान गस्तापगंडः ॥ ७॥ शेषश्चंडेन गंडो

जलजइहयुतोयं पिशाचव्रणः स्याद्भीषत्रेण पित्तं हि मकरतने येनाथ जीवेन रोगः। आमोक्षतस्ततश्चेद्भुतनययुतो नुह
 यात्सोगदः स्याच्चोरोक्षुतोत्यजाद्यायमशिखितमसामेकयुक्तचधीशः। ८। चंद्रोमेखेदेषवाऊजशनि सहितः स्ये त ऊष्णीस रोगो
 दैत्येऽपारेऽमं दालि मिभवनगताः कर्कयलिखितावा। अंगे सौख्येन हीनः परम कलुष रुद्रक ऊष्णीस रः स्याद्वागीशो भार्गवो वा
 यदिरिषु गृह्योर्ध्वनिगः क्रूरखेटः। ९। दृष्टश्चेद्भुतशोफी तथ खलमहितामीनकर्कालिभावात्सुताकारश्चिरं स्यात्परमगदकरः
 ऊष्णवंतराणां रिक्तास्तनस्थितश्चेद्बुधपतिगुरुर्गुप्त रोगी नितांतं भूमीमार्तं उग्रत्रोद्ययभवनगतौ शत्रुगौ नारुणी स्यात्
 १०। मेखेमीने क्लीरेतदनुवमकरे शशिके मंदचंद्रौ स्यातां क्रूराचितौ चेन्नवमभवनगौ मानवः स्याच्चरखंजः। लघुस्थं पश्यतीड
 दिनमणितनयं भूमिजो धूनदृष्टाब्ध्या हीनो नरः स्यादिनविधुविवरे भूमिजश्चेत्तदैवं। ११। प्रालेयां शौतनुस्ते गगनसदनगे

साधिकारेकस्त्रनौ दृष्टेऽस्मिन् कामदृष्टा हि मकिरणमुवा बुधियुग्मानवः स्यात्। षष्ठीस्तु मृगांकंतनुनिलयगतं रणदृष्टं उस्तनुः प
 स्येच्च बुद्धिहीनस्त्वयशचित्तनुपौ च्छुवा पीडितो वा। १२। लघुस्थो रौहिणेयस्तदनुरविशानी क्रूरदृष्टो रिषु स्त्वावेक र्त्तै चैकभागेन
 वतिगतमतिदृष्टिहीनः शुभानां। तिग्मांशो वैरिनाथे खलविद्वगयुते तस्यै गे सूर्यद्रनो हजोगी वाक्यतौ वा भवति हृदि नरः रुक्क
 पित्रीसकंपः। १३। दृष्टैर्वा पीडितः सन्नथ ऊजरविजो वाक्यतिबंधुसंस्थो हजोगः स्यान्नराणां व्रणइह नियतं केशकारीशरीरे।
 पातालस्थेमहीकस्तनयनिलयगाः सूर्यविसैंदिकेयारं प्रस्थो भानुपुत्रो यदि जनुषितदा स्यान्नरोऽः स्वभोगी। १४। लघुपश्ये
 त्रिजहै यदि धरणि युतः संस्थितो भीतिमा स्यात्। छायास्तुर्नभस्ते यदि निशि जनुनंतददत्रापि वाद्यं। सूर्यो भूमीतनुजैस्स
 जनकः। कृष्णनेगसाधिकाराहीनो भो मेव पुष्पां नरमयुधिरजस्तीत्ताभावश्च नृनं। १५। पश्येतां कामदृष्टा धराणि विधुसु

तौवेमिधः स्यात्तदानीं सुभाराख्यो धवंदंशानिरविमदिगश्चेत्प्रपश्येति शीतः। शीले प्रालेयमानौ धरणि तद्भादिते पापेने सु
 करः स्यात्तन्निष्ठे घूनदृष्ट्यादिमकरतनयो वासवे न्यंप्रपश्येत्। १६। राध्यामकः सभौ मेदिमकरतनये स्यात्तु नर्त्तकज
 शौमंदर्हं चार्कदृष्टौ नरपतिविदुषां गंजने कोविदः स्यात्। पश्येत्काद्यं सितां श्रुयं विलय रिपुस्थान गोविस्मया लुः हि प्रवा
 स्मर्त्तिमा स्यात्तु ज बुधशशि नो वीर्यवस्वे दृष्ट्याः १७। शुक्रशौ घूनया तौ गगननिलयगौ मानवः पुंश्चलः स्यात्कामाहा
 १८। मंदिरस्यैकविधरणि सुतौ तद्वत्तां बु १०। धया तौ। काध्या रौ तद्वदिदोर्नमसिरविद्युता दास्मृजिनी रयायी तद्वत्ता
 मास्यदस्थबुधसितशतयः स्वर्हगे भार्गवो कि। १९। प्रालेयां शोः सिता वादिनमणि तनयस्तसुरो भागवती धूर्त्तौ चैवंदृश
 कौ यदि धरणि सुतं पश्यतस्यापशाः स्यात्। शो फळे दोनराणा मथतपन सुते भूमि कें देर्क युक्ते दृष्टे काद्यो दुपाभ्यां यदि

दिवसपते शो परागो त्रतद्वत्। १९। याते वक्रदृष्टं ननुषिष्टु सुते मानवस्तोषदायी सीमंति चारते स्यात्तत्त्वलुमदनगं भार्गवं
 लननाथाः पश्येत्स्त्रीया लयस्ते यदि रदसितदा कामिनी तोषदातान स्यादेवं हि मांशुर्दिमकर सुतयुक् भौ मतः खे सुखे वा। २०। शो
 णी पुत्रेण युक्तः प्रथमसुरगुरुर्लनतः षष्ठपोयं कामाधिक्यं नराणां जनयति नियतं पापदृष्टो विशेषात्। काद्ये स्तोत्रालयस्ते त
 दनुमिथुनगे कामवान्मानवः स्यात्तौ सप्ताश्वस्तनौ धनुषि च वृषभे च सुमानस्य कामः। २१। मंदेन केऽप्यभाषी तथारिपुटदपे वा
 सुधांशावदृश्ये चैर्दं संस्थितं को भवति जनिमताने त्रयोः करयुक्ते। पश्येत्शीलं न चंदं यदि नृपुत्रनयः सूर्यजः पश्यतीं दुंस्वर्ह
 चंद्रो न जस्ते यदि मदनगतौ वीरुतः पापखे तौ। २२। स्यान्नूनं चात्मने त्रस्तनुमदनगतं भूमिजं वा हपेशं पश्येत्काचस्यति श्वेदसु
 रकुलगुरुं कालदग्मानवः स्यात्। विष्णवाति ममानोः सिति नुविच उरो भागगे दकनराणां सौम्ये विं दृशि स्यादथ वपुविलये

भार्गवेक्षुरदृष्टो ॥ २३ ॥ नेत्रे पीगस्रपातास्तदनुशशिकजावेकभागे यदा लोचिं कं किं चित्ररात्री प्रबलवरातो देश्यमेवं सुधीनि ॥
 मात्रं डेरिफ्याते तदनुनवमगे च त्रगे वा खलाब्धे दृष्टे वा स्यान्मनस्वी सुविकलनयनः सूर्यजे याधियुक्तः ॥ २४ ॥ चंद्रं दृष्टो दय
 स्त्वं दिबुकटदृगतः सूर्यस्त्रुः प्रपश्येदिच्छंलनाधिनाथे क्रियमवनगते मानवो वामनः स्यात् ॥ कोशे पीयूषभा नौर्जलचरदृगः
 शौरिणा संयुतो वामात्रं डिभूमिके देयदिभवति तदा द्रुवास्तु सः स्यात् ॥ २५ ॥ दृष्टे क्रूरैर्न सौम्यैर्यदिरिषु गृह्ये चोडुपे श्रीरुवा
 स्यादेवं कामांगनाथे तदनु रविभुतस्त्रुगो नष्टदृष्टे ॥ श्रीरास्या ध्वननाथे दिनकरतनये क्रूरनिः पीडिते च सौख्या युग्मानवः स्या
 तनुसदनगते श्रीरुवा नृर्षदीनः ॥ २६ ॥ क्रूरकेंदालयस्त्वा वपुषि च विकलः केंद्रगौ पुष्पवंतौ किं बालने प्रपश्येत्कविमिनतनयः
 श्रोणिभागे गदीनः ॥ कायः पातालयायी सुरपतिगुरुणा कापियुक्तो र्कस्त्रु नौ मो वीरौ हिलोयो भवति हिविकलश्रोणिभागे सुकेंद्रौ ॥
 ॥ २७ ॥

१०

आयुः पुण्याधिनाथो यदि खलस्वचरात्रुर्गो पापयुक्तो जंघावैलं ध्यवा स्यात्कुजशानि सदिते सैरि के ये च सूर्यो देवसे
 तददेवं शानिरिषु गृहगौरिफ्यातौ खलाब्धे दृष्टो तदनरात्री रविविधुरविजा वैरि रंध्रा लयस्त्वा ॥ २८ ॥ स्यात्त्रिः पंचशा
 खेतदनुदशमगे सूर्यस्त्रु नौ सिताये कीवः स्यात्सूर्यस्त्रु नौ च यरिषु गृहगे शुक्रतः कीवदृष्टः ॥ पश्येत्सूर्या लयस्त्वो मदनम
 वनगं सूर्यस्त्रु नुं मुधांश्च आकी काणश्च कर्के यदि शुभ गृहपो मेषसिंहा लिन के ॥ २९ ॥ अन्योन्यं पश्यतश्चेतरणि हिमकरौ त
 त्रुजौ मिथो वा नृस्त्रुः पश्यती नं समवनग तं त्वंग चंद्रौ यदौ जे ॥ ओजर्ह्युग्मराशौ हिमकरशशिजौ नृभुते नैलितौ च
 सुताशौ लयश्चक्रौ तदनु हिमकरः कीवयोगाः षडेते ॥ ३० ॥ आयुः स्नानोपयाते धरणिभुतयुते भार्गवे वातकोपात्काये भौमे
 नयुक्ते ऊजमवनगते नृमित्रा मुकदृष्टिः ॥ भौमर्हकायचंद्रौ सुरपतिगुरुणा सूर्यजे नाथ दृष्टो नृनं स्यान्मानवानां ननुषिकल

लङ्गामुक्कटदिर्नितांतां॥३॥ कुरैर्दृष्टो विलने सुविक्रतरदनपगोमेष संस्तेखलाटः पापलनेधनुषिगवितथा लोकिनैः
कुरस्वेदः॥ धर्मार्थोत्पत्त्या यदि खलखचराबंधुभाग्रुषः स्यादेवं लने किये बाधनुषिगवितथा बंधनं रस्मिजं नु॥३॥ ५॥
धिरनिवेद्ये शनिमवनगते मानवो विग्रहे स्याद्द्वेष्याधीरो बुधर्हते दनुमकरगेत वदत्राथ काद्ये। कं दस्ते ते न युस्याद्य
कविरविजौ स्वीय हृद्युतौ चेत वच्चं दे जयाते तनु सदन गते चानने स्यादिगंधिः॥३॥ एवं यत्तुल्यं मदमकलानां योगा
द्रुहैरनुयोजनीयां शुभाशुभं जन्म निमानवानां फलं स्वमत्या प्रविचार्य नूनां॥३॥ हृद्यैः पद्यैः॥ योगाध्यायः श्रीगणे
शेन वर्यैर्दृष्टैरामराम प्रणीतः॥३॥ ॥ इति जातकालं कारेय योगाध्यायः॥ ॥३॥ ॥ भोजं गेरु त्रिकायां श
तमिषजितथा सूर्यमंतरवारे न शसं हेति थौ या किल जननमिया सा ऊमारी विषाख्या। लयस्त्वौ सौम्य रेवा वशुनगग

नगश्चैक आस्तेत तो द्वौ वैरिस्तेनानुयातौ यदि जनुषित दासा ऊमा री विषाखा ॥ शमं दशश्लेषादितीया यदि तदनु ऊजे सप्तमी वारु
णर्हं द्वादश्यां वा द्विदैवं दिनमणि दिवसे यज्जनिः सा विषाखा ॥ धर्मस्तोत्रमिच्छन्नुत्तनु सद नगतः सूर्यस्तनुत्तदानीं मार्तंडः शूनु
यातो यदि जनि समये सा ऊमा री विषाखा ॥ रालनादिंदोः श्रुनो वा यदि मदन पतिर्धूनयायी विषाखा दोषं चैवानपत्यंतदनु च नि
यतं हंति वैधयदोषं ॥ इच्छंहे यंत्ररुहैः सुमतिभिरखिलं योगजातं यद्वाणमार्यै रायानुमत्यामतमिद्गदितं जातके जातका
नां ॥ ३॥ ॥ शनि विषकन्या ध्यायश्चतुर्थः ॥ ॥ आयुर्मूलं जमिनां जीवनं वा राजीवाणां निर्जराणां सुधैव ॥ एवं प्रादुः सर्वमा
चार्यवर्गस्तस्मादायुर्दयमेनं प्रवक्ष्ये ॥ १॥ जनाधीरो गतिवीर्ये यदि श्रुभविद्गौरीक्षितः केंद्रया तैर्दत्ते सायुः सुदीर्घगुणगणस
हितं श्रीयुतं मानवानां ॥ सौम्याः स्त्रीयालयस्तजनुषिचरजनीनायके स्त्रीयुतं गेवीर्षाबेलननाथे वपुषिचरदंष्ट्रिरायुर्नराणां ॥ २॥

सौम्याः केंद्रादितावावप्रविमुरगुरौलनतोवायुधांशोरपुयुक्तं न दृष्टं न च गगनगतैः सप्ततिर्वसराणां। यातामूलत्रिको
 णेश्वरगगनचराः स्वीयतुंगेश्वरेज्ये लनाधीशोऽतिवीर्यगगनवसुसमा ८० सुख्यमायुर्नराणां। ३ सौम्याः केंद्रेऽतिवीर्या
 यदिनिधनगृहं खेटदीनं समाः स्युस्त्रिंशत् ३० सौम्येक्षितं चेद्गगनरुमकरैः संयुतो थोस्वनेचेत्। स्वचंशेवामरेज्ये मुनिन
 यनमितं स्वर्गगोलनगोवाचं ज्ञेनेन भवेद्गगनरसमितं कोणगाः सौम्यखेटाः ॥ ४॥ कीटेलनेमुरेज्यो यदि भवति तदाखा
 ४० तुल्यं लये शोधर्मंगे वांगनाथे निधनमवनगे कूरदृष्टे द्विदस्ताः। लनाधीशाश्च नाथौ लयमवनगतौ सप्तविंश क्षित
 हे कूरज्यो च दृष्टौ यदि निधनगतो कस्तदास्ते विपक्षाः ॥ ५॥ लनें कूरदीनौ वप्रविमुरगुरोरंध्रं खेटदीनं केंद्रं सौ
 म्येखशौला १० सितविबुधगुरु स्याच्छतं केंद्रं गौचेत्। वागीशो कर्कलने शतमिह नृगुजे केंद्रं गेथार्कसूनौ धर्मंगच्छे सुधां

१२

शौचयनवमगते लयनानां शतं स्यात्। ६॥ धीकेंद्रायुर्न वल्गायदि खलखचरा नो गुरोर्न विलने केंद्रं कावे गुरो वायुम
 मथ निधनं सौम्य दृष्टे शतं स्यात्। लनादिं दोर्न खेटा यदि निधनगता वीर्यभाजौ सिते ज्योष्णयुः स्वीयराशौ श्वनगगन
 चराः षष्ठिरंगेश्वरे ज्ये ॥ ७॥ कोदं जं व्याधर्मंगं यदि सकलखगाः स्वोच्चगा हो जिनां शौर्गो स्तेष्ट्रं च केंद्रं दैमुरगुरु नृगुजौ
 लानगे ज्ञे परायुः ॥ ८॥ श्रुके नीचे तनुस्ते निधनगृहगते सौम्य दृष्टे सुधांशौ जीवे केंद्रं शतं स्यादथ तनुगृहपेष्ठिद्वगेषु
 करे ज्ये ॥ ९॥ वागीशो वीर्ययुक्ते नवमवनगाः सर्वखेटाः शतायुः कर्कं गे चं जीवौ मरुजरिभवे सत्कवि शौचकेंद्रौ।
 केंद्रं सूर्यारिमंदा गुरुनवनवगा वाक्यतौ लययाते यश्च लाने श्रुशेषाः शरगजकलितं स्यान्नराणामथायुः ॥ १०॥ कू
 राः सौम्यां शयाता ५ पचयगृहगाः कातराः कंटकस्थाः सौम्याद्यो मार्क १२० संख्यं यदि तपन ऊर्जोरंध्रगौ नो परायुः ॥ ११॥

केन्द्रेलये शजीवौ न वसुत निधने कंठके नो खलारयाः संसर्गापा पखे रायदि गुरुजलगा जीवनागे च सौम्याः ॥१०॥ युमं
 लाशोगता वाचयधनगाश्चेक्षुभाः शीतमानुः संसर्गा लभया पीरातमिहजनिनामिदिरा मंदिरं स्यात् लभ्ये शो सौम्य यु
 के वपुषि वलपे रंधगे चाचष्टे विंशत्केन्द्रेलये स्ते बलवि युजितया लभये त्रिंशदायुः ॥११॥ इदावापोक्तिमस्तेतद
 नुतनुपतौ निर्वले पापदृष्टे दंतैस्तुल्यं ततो कः खलखगविवरे लभतो क्वात्रिंशत्संख्यां रिक्के केन्द्रे सुरे ज्ये गुरु रिपु सहे जे
 स्या सपापे गनाथे रामाष्टं कर्कलभे ऊजतु दिन करौ केन्द्रे रंधं ग्रहो नं ॥१२॥ रामाष्टं स्याद्ये शो वपुषि निधने सौम्यरी
 नं खवेदा ४० लभ्ये शो रंधया तो वपुषि निधनपः स्यात्पुणं बाण संसर्गा न केति म्मांशु मंदौ सहे ज रिपु गतौ कंठके रंधं
 नाथे पारावाराधि संख्यां ४४ तदनुश्रुत खगाः सध्ववर्त्तन विंशत् ॥१३॥ क्रूरैर्दृष्टे गनाथे यदि श्रुत विदगा वीर्यवतः

१३

युधांशौ संस्ते सौम्ये गणे चेक्षुण मुनितुलितं रंधगे मध्यमायुः ॥ स्याच्चं शदा क्रिपापैरथ तपन सुते घंगल नं हिया ते रिक्के शो रं
 ध्रनाथे यदि बलरहिते कंकपत्राक्ष संख्यां ५५ ॥१४॥ कर्के गे सप्त सप्तौ खलविदग युते उक्तर १० स्तेदि जे शो केन्द्रे याते सुरे ज्ये श
 रविशिखमितं पुष्करे बंधुगे च सौम्ये पीयूषानौ धय निधन गते देहगे वा कवी ज्यावे कर्ह्यो मबाणा धयरिपु निधने
 लभनाथा च वंशे ॥१५॥ मंसं शोलभनाथे उजग शर ५० मितं स्यादथो सौम्य स्ते रंधो ना देवनाथो धयरिपु निधने पाप यु
 कषाधिरायुः ॥ राशी शोलभनाथो दिनमणि सहितो मृत्युगो वाक्यतिश्चे नो केन्द्रे षाधिरायुर्वपुषि दिनमणिः शत्रुभौ मानि
 तौ चेत् ॥१६॥ वागीशो दीनवीर्ये च यतनुज गते पामिनी शो खशे ला ७० धर्म सर्वैः परायुः सुत भवन गतैः केन्द्रे याते रशीतिः ॥
 क्रूरैः क्रूरैः यातैः अनभवन गतैः सौम्य खेदैः सवीर्यैः लभ्ये शो स्यात्परायुः सुत भवन गतैः षाधिरायुर्न राणां ॥१७॥ सारंग

स्मां त्पभागे यदि वृषिगते चोच्चभागे च केन्द्रे सौम्याः रेवता रातं स्यात् १००। इ सुसहज गृहे स्याच्चिरायुः सम
 स्तैः। लग्नात् प्रालेयभानौ निर्धनसदनपरिषु केन्द्रविंशत् २८। केन्द्रे सौम्या ४० गृहे ने यदि मृति भवने
 कश्चिदास्ते खराभाः १९। हीणे प्रालेयभानौ यदि खलखचरो मृत्युगो मृत्युनाथः केन्द्रस्ये लधनापे निजबल
 सहितः शक्तिः २०। तदा युः सौम्यैरायोली मस्थेर्दिनमणिरविजौ वैरिरं धालयस्थे। तुल्यं कामां ऊ शौ।
 १५। स्यादथ धनमृतिपौरिषुगौ पापरेवौ १२। हीने स्वर्भा नुना वा यदि समहसाचो मनेत्र प्रमाणं केन्द्र
 स्ये सौम्यं सूर्यमंदौ यदि वषिऊजः पुष्पबाणं ऊ शं २० स्यात्। शुक्रे ज्या वंगया तौ तनय भवनगौ भानुपा
 पावनायुर्जने शः सा के लने रवल शुभसहितश्चै हितः स्यादनायुः २०। य सं प्रोक्तं योगजं पूर्वमायु होरा १४

पारावारणरगमरैः। तस्मादायुसारमुक्तं मयै तनूपुरपाचारलोकभाजानराणां २१। बला बलं विवेके नपु
 रालयशालिनाम्। सुमनोमिरिदं देव्यं फलं कर्माविशालिनां २२। रुद्धोरिति आयुर्दयः श्रीगणेशेन वर्यैर्द्वैतैः यु
 स्वर्गसंख्यैः प्रणीतः २३। इति श्रीजातकांकारे आयुर्दयः ॥४॥ अथ व्यत्ययभावकलं। १। ल
 धीशेर्धगे चे हननवनपतौ लग्नयातेथवान् स्यादुध्याचारुः प्रवीणः परमसुकृतकृत्सारभृजोगलीलः।
 भानुस्थने ग नाथः सहजभवनयो लग्नया तोस्य सत्वः सहं धूराज्य पूज्यः ऊ लजनसुखदो मातृपक्षेण
 युक्तः ॥१॥ तुर्ये ल ग्नयाथेतेतदनुतनुयतौ तूर्ये स्यात्कृमावान्तातास्यैः साराजकार्यप्रगुणपटमतिः
 षडुणः स्वीयपदः ॥ लग्नस्ये सूनुनाथे तनुजगृहमेले लग्ननाथे मनस्वी ॥ विद्यालंकारयुक्तो निजकुलविदि

तेनानवानगानसक्तः॥२॥षष्ठेशोलग्रयातेतदनुतनुपतौषष्टगेवाधिहि नोनितंशो हाजिसक्तोवपुषिसुबलवा
 नूद्ववानसंगृहीस्यात्सूतीशोकामयावेमदनसदनपेसूतीगेतातसेवालोत्तवां तौगनायाभवेतिहिमनुजसे
 वकःशालकस्या॥३॥अंगेशेरंध्रयातेनिधनगृहपतावंगगोधूतबुद्धिः॥शरश्रौयातिसक्तोनिधनयदनियाद
 पतेलोकतोयादेहाधीशेष्ठभवेनपतौदेहसंस्तेविदेरा॥धर्मासक्तोनितांतसुरगुरुभजनेतत्परोरा
 ऊमान्य॥४॥कर्मस्थेलग्रनायोगगनभवनयेलग्नगेभूयतिःस्यात्तूष्पातौलामेचकपेगुरुभजनरतोलोपुपोदवनाय
 लामेशेलग्रयातेतनुभवनपतौलामसंस्तेसुकर्मादीर्घायुःकोणिनाथःशुभविभवयुतःकोविदोमानवःस्यात्
 ॥५॥लग्नेशेरिषुसंस्तेवयसदनपतौलग्नगेसर्वशत्रुर्बुद्ध्याहीनोनितांतंक्रपणतरमतिर्इवनाशातिलोल

इच्छंतांतीदिकामपिजनुषितुथारवेचराणांयुतेःरांवाच्यंहोरागमज्ञैस्तदनुतनुपयुग्मार्गवोराजपूज्यः॥६॥
 एवंस्वमत्याशुफलप्रबोधंश्रीतकालंकरणंमनोरं॥वृत्तैरनंतैरामिमौनिबंधंमयामुदेदैवविदामुदारम्॥७॥पु
 क्कशालयवशागुणराजातकोक्तिरमलेला॥संस्कृताविरहतांभवतांमेमानसेतिसरलेसुकवीनाम्॥८॥इधैर्प
 धैर्गुपितेसुरितौषलंकारखेजातकेमंजलेस्मि॥भावाध्यायःसंप्रणीतःसवृत्तैर्युक्तोष्माभिःश्रीगणेशेनषष्टः॥९॥
 ॥इतिश्रीजातकालंकारेव्यपभावाध्यायः॥५॥॥श्री॥॥अनुदवनमंडलेगणकमंडलारवंडलःश्रुति
 स्मृतिविहारश्चुर्विबुधमंडलीमंडनं॥प्रचंडगुणगुर्कनाधिपसभाप्रभातप्रभा॥कवीडुकभूषणंजगतिकाव्यविको
 विदः॥१॥भरहजकुलेवभूवपरमंतस्यात्मजानंत्रयं॥ज्यायंस्तत्त्वभवदुरुक्तिलकःश्रीसूर्यःसूरिःसुधीःश्रीमान्

सर्वकलानिधिस्तदनुजोगोपायनामानवतू॥ श्रीमदैवविदांवरस्तदनुजः श्रीरामकृष्णनवतू॥ २॥ राकेमार्गणरामसा
 यकधगतुयेननस्येतथा॥ नासेवमुदेमुजातकमिदंचकेगणेराः सुधीः॥ छंदोऽयं कविकाव्यनाडकलानि काशि
 वाधायकस्तत्र श्रीशिवविभुदेगणितभूगोपायनसूनुः स्वयं॥ ३॥ येपुनितदैवक्रास्तेषामायुः शिवंसुरवं भूधाकैर
 वज्रं दानासुकीर्तिसर्वतोदिशम्॥ ४॥ इधैर्पद्यैर्गुप्तिरिते सुरितोषे लंकारे ध्यातके मुंजुलेस्मिन्॥ वंशाध्यायः सुप्रणी
 तः सुदृष्टैर्वैद्युक्तः श्रीगणेशोतिवीर्यः॥ ५॥ ॥ इति श्रीज्योतिर्विगणेशविरचितोजातलंकारसंपूर्णः॥ ॥ श्रीकलांलस्तुः
 सं० ७८२१११ को० ५४४ का० ति० कि० भु० ८२० नौमे श्रीगु० ४२५ ४४३० अष्टोत्तजये श्रीगु० ४२५ ४४३० अष्टोत्तजये श्रीगु० ४२५ ४४३०